

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 504/2018
03.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Бранка Станића и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца „АА“ ДОО ..., кога заступа пуномоћник Марија Бевења, адвокат из ..., против туженог, Град Београд-Градска управа Града Београда, Агенција за инвестиције и становање Београд, кога заступа Градско правобранилаштво Града Београда, Београд, ради дуга, вредност предмета спора 33.932.686,60 динара, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против одлуке из става првог пресуде Привредног апелационог суда Пж 4780/16 од 24.06.2018. године, у седници већа одржаној дана 03.10.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог, изјављена против одлуке из става првог пресуде Привредног апелационог суда Пж 4780/16 од 24.06.2018. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 3537/2015 од 27.04.2016. године, у ставу I изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезани су тужени да тужиоцу плате износ од 33.932.696,60 динара, са затезном каматом почев од 10.08.2012. године до исплате. У ставу II изреке, обавезан је тужени да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка у износу од 901.500,00 динара, са затезном каматом од дана пресуђења до исплате.

Привредни апелациони суд, као другостепени, пресудом Пж 4780/16 од 24.04.2018. године, одбија као неосновану жалбу туженог и потврђује наведену првостепену пресуду у ставу I изреке и у делу става II изреке, којим је обавезан тужени да тужицу исплати трошкове поступка у износу од 901.500,00 динара. У ставу другом другостепене пресуде преиначена је одлука о трошковима поступка првостепеног суда у погледу досуђене камате и решено тако што је обавезан тужени да тужиоцу на износ досуђених трошкова од 901.500,00 динара, плати затезну камату почев од дана извршности пресуде до исплате. У ставу трећем изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против одлуке из става првог пресуде другостепеног суда, тужени је, преко пуномоћника, изјавио благовремену ревизију због битне повреде парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 55/14) и нашао да ревизија тужене није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Нема битне повреде поступка ни у погледу разлога које ревидент неосновано у ревизији истиче. Указивање тужиоца на противречности и нејасноће у чињеничном стању утврђеном од стране нижестепених судова у конкретном случају, не представља правноваљан ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, привредно друштво „ББ“ АД ... је у својству заложног повериоца са привредним друштвом „ВВ“ ДОО ..., као залогодавцем, дана 21.06.2012. године, закључило Уговор о залози потраживања. Наведени уговор је закључен ради обезбеђења уредног измирења новчаног потраживања заложног повериоца из Уговора о зајму од 21.06.2012. године. Из тог разлога је заложни дужник дао сагласност заложном повериоцу да може засновати заложно право и уписати залог у регистар залога на потраживањима које залогодавац има према туженом, по Уговору о извођењу радова на санацији и адаптацији објекта ПУ „...“ ДВ „...“ од 27.12.2010. године (даље у тексту: Уговор о извођењу радова). У регистру залог је уписано заложно право у корист заложног повериоца „ББ“ АД ..., на основу решења АПР-а Зл ... од ... године. Основни износ обезбеђеног потраживања уписан је на новчану вредност од 71.957.554,40 динара, док је максимални износ обезбеђеног потраживања 83.315.935,53 динара. Дописом од 25.07.2012. године, упућеним од стране заложног повериоца и заложног дужника, обавештен је тужени о упису заложног права на потраживању које заложни дужник има према туженом. Истим дописом му је указано да сва плаћања која би требало извршити заложном дужнику, тужени је у обавези да од дана обавештења искључиво на рачун заложног повериоца. Заложни дужник је по поменутом Уговору о извођењу радова, испоставио туженом VIII привремену ситуацију, дана 01.08.2012. године. Међутим, тужени је, ради измирења обавеза по поменутом Уговору о извођењу радова, дана 03.08.2012. године извршио плаћање износа од 33.932.696,60 динара на рачун заложног дужника. Заложни поверилац „ББ“ АД ... је накнадно, дана 21.11.2014. године, уступио своје потраживање према заложном дужнику по Уговору о зајму од 21.06.2012. године са свим споредним правима. Решењем АПР-а од 23.12.2014. године у регистру залог је извршена промена заложног повериоца на начин што је у том својству уписан тужилац.

На темељу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд усваја тужбени захтев којим се обавезује тужени да тужиоцу исплати износ од

33.932.696,60 динара, који представља део потраживања на коме је тужилац имао регистровану залогу.

Другостепени суд одбија као неосновану жалбу туженог у делу у коме је обавезан на исплату дуговоаног износа и потврђује првостепену пресуду. Становиште је другостепеног суда да је, почев од момента када је обавештен о настанку заложног права на спорном потраживању, обавеза туженог била да уплату дуговања врши на рачун заложног повериоца, уместо заложном дужнику. У том смислу, измирењем обавезе заложном дужнику није престала његова обавеза плаћања, већ је дуг могао испунити само плаћањем заложном повериоцу. Такво плаћање не би било супротно Закону о буџетском систему, који у одредби члана 54. одређује само са ког рачна се мора извршити исплата, а не и коме плаћање дуга мора бити извршено. Обавеза туженог да плаћање изврши тужиоцу проистиче из закона, и то одредбе члана 11. Закона о заложном праву на покретним стварима и правима уписаним у регистар. Притом, како Законом о буџетском систему није забрањен пренос потраживања према буџетским корисницима, нити успостављање заложног права на истим, то спорни уговор о залози потраживања према туженом није ништав, у смислу одредбе члана 103. Закона о облигационим односима.

Разматрајући основаност ревизијских навода, Врховни касациони суд, као ревизијски, стаје на становиште да нижестепени судови своју одлуку у погледу права тужиоца, као заложног повериоца, да од туженог дужника заложеног потраживања захтева исплату спорног износа, нису засновали на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 6. став 1. Закона о заложном праву на покретним стварима и правима уписаним у регистар, прописано је да поверилац чије је заложно право уписано у Регистар залог, може се наплатити из вредности предмета заложног права пре осталих поверилаца, ако му његово потраживање не буде исплаћено о доспелости.

Чланом 11. истог закона регулисано је дејство залог потраживања. У ставу 1. наведеног члана прописано је да док не буде писмено обавештен о настанку заложног права дужник заложеног потраживања може испуњавати своју обавезу залогодавцу. Сходно ставу 2, о залози потраживања из става 1. дужника могу обавестити залогодавац или заложни поверилац. Ставом 3. истог члана, прописано је да од дана достављања обавештења о постојању заложног права дужник заложеног потраживања може испунити дуг само заложном повериоцу а не и залогодавцу, осим ако је заложни поверилац дао друкчија упутства. У ставу 4. предвиђено је да извод из регистра о томе да поверилац има заложно право на потраживању представља доказ за дужника заложеног потраживања да потраживање исплати заложном повериоцу.

Следећи наведени императивни нормативни оквир, произлази да је од момента обавештења туженог о постојању заложног права на потраживању из Уговора о извођењу радова, извршеног од стране заложног повериоца и заложног

дужника (дописом од 25.07.2012. године), тужени, као дужник zaloженог потраживања, могао испунити дуг само zaloжном повериоцу. Извршеним уступањем потраживања из уговора о зајму од 21.06.2012. године и свих спорних права, тужилац је ступио у положај zaloжног повериоца. Стога, наспрот наводима ревидента, плаћањем извршеним zaloгодавцу тужени није ослобођен своје обавезе према zaloгопримцу, што правилно нижестепени судови и закључују.

Ревидент неосновано истиче да је његова обавеза плаћања искључиво према zaloгопримцу могла наступити тек моментом достављања извода из регистра о томе да је спорно потраживање zaloжено у корист zaloгопримца. Извод из регистра, у смислу одредбе члана 11. став 4. Закона о zaloжном праву на покретним стварима и правима уписаним у регистар, представља само један од доказа којим се гарантује да је zaloга заснована. Међутим, то није једини, нити искључиви доказ. Након наступања обавезе да од момента обавештења о заснованој zaloзи плаћање се врши искључиво zaloжном повероцу. Туженом је била на располагању могућност да пре вршења плаћања изврши проверу постојања zaloжног права на спорном потраживању увидом у Регистар zaloге код АПР-а, чији су подаци доступни јавности. Уз то, постојала је и могућност да тужени, у случају изражавања сумње о заснивању zaloге, захтева да му zaloгодавац или zaloгопримац доставе наведени извод, што тужени није учинио. Због наведеног, не може се ослободити обавезе плаћања zaloгопримцу, изричито установљене одредбом члана 11 став 3 Закона о zaloжном праву на покретним стварима и правима уписаним у регистар.

Ревизијски суд је узео у обзир и поновљене наводе ревидента о непостојању услова за плаћање тужиоцу, као zaloжном повериоцу, у смислу одредбе члана 54. Закона о буџетском систему, као и разлоге ништавости предметног уговора о zaloзи, претходно истицане у поступцима пред нижестепеним судовима. Међутим, исти нису били од утицаја на другачије пресуђење, имајући у виду да разлоге нижестепених суда у целости прихвата и ревизијски суд, као правно утемељене и јасно образложене. Због тога неоснованост ревизијских навода у наведеном делу није било потребно посебно образлагати.

На основу изнетих разлога, применом одредбе члана 414. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић